

Sygn. II C 1150/17

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	SSO Małgorzata Dubinowicz-Motył
Protokolant:	sekretarz sądowy Aniela Zając

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko M. G.

o zapłatę

1. utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym tutejszego Sądu z dnia 8 maja 2017 roku sygn. II Nc 143/17;
2. zasądza od pozwanego M. G. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nieuiszczone koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt II C 1150/17

## UZASADNIENIE

Dnia 3 kwietnia 2017 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła pozew w postępowaniu nakazowym, domagając się zasądzenia od pozwanego M. G. z weksla kwoty 110 085,28zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 listopada 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, iż jest posiadaczem weksla własnego, na podstawie którego M. G. jako wystawca zobowiązał się zapłacić kwotę 110 085,28zł w terminie do dnia 24 listopada 2016 roku, przy czym suma wekslowa odzwierciedla należności pozwanego wobec powoda z umowy leasingu nr (...), zabezpieczone wekslem in blanco, jednak pozwany do dnia wniesienia pozwu nie wykonał swego zobowiązania. (k.2-3)

W dniu 8 maja 2017 roku tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym o sygn. akt II Nc 143/17, uwzględniając żądanie pozwu. (k. 19).

W ustawowym terminie pozwany wniósł zarzuty od w/w nakazu zapłaty, domagając się uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa w całości. Pozwany podkreślał, że powodowa spółka rażąco naruszyła przewidziane w deklaracji wekslowej uprawnienie do uzupełnienia weksla poprzez wykreowanie zobowiązania wekslowego nie znajdującego pokrycia w umowie leasingu nr (...). Precyzował, że dokonane przez powódkę rozliczenie umowy leasingu jest wadliwe,

gdyż powodowa spółka sprzedała wydany jej przez pozwanego przedmiot leasingu poniżej realnej wartości rynkowej. (k. 44-47 i oświadczenie na rozprawie w dniu 11 maja 2018 roku)

W odpowiedzi na zarzuty pozwanego, strona powodowa podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko, wskazując iż weksel in blanco został uzupełniony poprzez wpisanie sumy wekslowej odpowiadającej rozliczeniu umowy leasingu, a w szczególności powódka pomniejszyła należności pozwanego o uzyskane przez siebie korzyści związane ze sprzedażą przedmiotu leasingu i związane z wcześniejszym wypowiedzeniem umowy. (k. 80-83)

Do chwili zamknięcia rozprawy strony podtrzymywały dotychczasowe stanowiska (e-protokół rozprawy z 11 maja 2018 roku)

**Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarła z M. G. w dniu 22 czerwca 2015 roku umowę leasingu nr (...).

Zgodnie z postanowieniami umowy powódka jako finansujący zobowiązała się do nabycia oraz oddania pozwanemu ciągnika rolniczego J. D., natomiast pozwany jako korzystający zobowiązał się używania przedmiotu umowy oraz do zapłaty w okresie do czerwca 2025 roku 120 rat leasingowych, zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do umowy.

W ogólnych warunkach umowy leasingu, stanowiących integralną część umowy, przewidziano, iż istnienie zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty leasingowej i brak reakcji na wezwanie do zapłaty z wyznaczeniem dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia uprawnia (...) sp. z o.o. do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Po wypowiedzeniu umowy korzystający zobowiązany miał być do zwrotu przedmiotu leasingu i poniesienia kosztów jego zwrotu oraz do zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o., w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu wezwania do zapłaty: 1) wszystkich wymagalnych, a niezapłaconych należności wraz z odsetkami, 2) wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych rat leasingowych, pomniejszonych o dyskonto (w wysokości stopy oprocentowania z dnia wypowiedzenia z tytułu ich zapłaty przed terminem wynikającym z harmonogramu spłaty należności) i o cenę sprzedaży przedmiotu leasingu bez podatku Vat (w razie sprzedania przedmiotu leasingu przez (...) sp. z o.o.), 3) szacunkowej wartości przedmiotu leasingu, 4) kosztów odzyskania przedmiotu leasingu (w szczególności kosztów obsługi prawnej, kosztów opłat sądowych oraz kosztów windykacji), 5) wszelkich kwot wymaganych od korzystającego na podstawie umowy bądź przepisów prawa, powiększonych o podatek Vat.

Jako zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy leasingu strony przewidziały weksel in blanco z wystawienia korzystającego na zlecenie finansującego. Porozumienie wekslowe było załącznikiem do umowy leasingu, w którym m.in. przewidziano, iż (...) sp. z o.o. w W. będzie uprawniona do uzupełnienia treści weksla w razie nie wywiązywania się przez pozwanego z zobowiązań pieniężnych przewidzianych w umowie leasingu, poprzez wpisanie na wekslu miejsca wystawienia, daty wystawienia, remitenta, miejsca i terminu płatności oraz sumy wekslowej w wysokości pokrywającej całość roszczenia pieniężnego finansującego do korzystającego z tytułu nie wywiązywania się korzystającego z zobowiązań wynikających z umowy.

Dowód: umowa leasingu k. 10-11, ogólne warunki umowy leasingu k. 84-93

Strony przystąpiły do realizacji umowy leasingu nr (...). Pozwany M. G. przekazał powódce podpisany przez siebie jako wystawcę weksel in blanco. niesporne

Ze względu na zaprzestanie przez pozwanego uiszczania rat leasingowych, powodowa spółka wypowiedziała w/w umowę pismem z dnia 22 sierpnia 2016 roku, wzywając jednocześnie do zwrotu przedmiotu leasingu.

Pozwany zwrócił powódce ciągnik rolniczy, będący przedmiotem leasingu.

We wrześniu 2016 roku na zlecenie powódki sporządzona została wycena w/w ciągnika, w której ustalono, iż wartość maszyny z wyposażeniem w podejściu kosztorysowym przy sprzedaży wymuszonej wynosi 111 100zł netto.

Dowód: wypowiedzenie z potwierdzeniem nadania k. 94-96, wycena k.97-109

W dniu 18 października 2016 roku powodowa spółka dokonała rozliczenia umowy leasingu nr (...), określając swoją wierzytelność wobec M. G. na kwotę 232 185,28zł. W jej skład wchodziły: należności zafakturowane a niezapłacone na dzień wystawienia noty w kwocie 20 264,54zł, odsetki od wymagalnych należności w kwocie 779,42zł, wartość szacunkowa przedmiotu leasingu w kwocie 99,97zł, suma przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat pomniejszonych o dyskonto w kwocie 206 183,70zł, koszty windykacji w kwocie 3250zł i przewidziane w umowie a niezapłacone składki polis ratalnych w kwocie 1607,65zł.

Będący wcześniej przedmiotem leasingu ciągnik rolniczy został sprzedany przez (...) sp. z o.o. w dniu października 2016 roku za kwotę 122 100zł netto.

Pismem z dnia 16 listopada 2016 roku M. G. jako wystawca weksla został poinformowany przez (...) sp. z o.o. o uzupełnieniu weksla in blanco, wystawionego na zabezpieczenie roszczeń z umowy leasingu nr (...), poprzez wpisanie jako sumy wekslowej kwoty 110 085,28zł oraz wysokości i rodzaju należności składających się na tę kwotę. Powód jednocześnie wezwał pozwanego do wykupu weksla do dnia 24 listopada 2016 roku, informując iż taki został wpisany termin płatności weksla.

Niesporne, nadto nota rozliczeniowa i wyliczenia k.12-14, zawiadomienie o uzupełnieniu weksla z potwierdzeniem nadania k.15-18, weksel k. 9

### **Sąd zważył, co następuje:**

Powództwo okazało się uzasadnione.

Skoro powódka powoływała się na odpowiedzialność pozwanego M. G. jako wystawcy weksla, podstawą prawną żądania pozwu był przepis art. 103 ust. 1 w zw. z art. 28 ust. 1 ustawy prawo wekslowe, przewidujący, iż wystawca weksla własnego jest zobowiązany do bezwarunkowej zapłaty weksla w terminie płatności.

W rozpoznawanej sprawie jest niesporne, iż pozwany podpisał jako wystawca weksel in blanco, wypełniony następnie przez powódkę (k.9), przy czym sposób jego uzupełnienia spełnia wymogi ważności weksla własnego określone w art. 101 ustawy prawo wekslowe. Bezsporne było także, iż weksel przedstawiony przez powódkę był wekslem in blanco o charakterze gwarancyjnym – miały zabezpieczać wierzytelności (...) sp. z o.o. wobec M. G. z tytułu umowy leasingu nr (...), co wynika zresztą wprost z treści deklaracji wekslowej (k.10v).

Gwarancyjny charakter weksla ma istotne znaczenie z uwagi na zakres przysługujących pozwanemu zarzutów. Stosownie do art. 10 ustawy prawo wekslowe, jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Ponieważ w rozpoznawanej sprawie powódka jest remitentem, pozwany nie był ograniczony w możliwości skutecznego podnoszenia zarzutu uzupełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Zarzut taki pozwany formułował, wskazując iż w dacie wypełnienia weksla wierzytelność powódki wobec pozwanego z tytułu umowy leasingu nie istniała lub że istniała w mniejszej wysokości niż kwota wpisana na wekslu. Tej treści zarzuty skutkowały przeniesieniem sporu na płaszczyznę tzw. stosunku podstawowego, czyli umowy leasingu zawartej przez powódkę z pozwanym. Wymaga jednak podkreślenia, że podniesienie przez dłużnika wekslowego zarzutów ze stosunku podstawowego nie powoduje utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej. W dalszym ciągu zatem to na dłużniku wekslowym spoczywa ciężar udowodnienia, że weksel wypełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym i nie ma podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego, uzasadniających uzupełnienie weksla, przerzucić na wierzyciela wekslowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00, OSNC 2001/6/89, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu dnia 13 lipca 2005 r., I ACa 23/05, Lex Polonica nr 1287669). Dochodzenie przez powoda praw z weksla wystawionego przez dłużnika osobistego stwarza

domniemanie istnienia wierzytelności wekslowej w wysokości sumy wekslowej i przerzuca ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r., V CSK 129/09, Lex nr 688047).

(...) sp. z o.o. i M. G. zamieszczone w §3 porozumienia wekslowego oznaczają, iż powódka była uprawniona do uzupełnienia otrzymanego weksla in blanco m.in. poprzez wpisanie jako sumy wekslowej kwoty pokrywającej całość roszczenia pieniężnego (...) sp. z o.o. do M. G. z tytułu nieterminowego wywiązywania się z zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy leasingu. Oznacza to, iż suma wekslowa miała odzwierciedlać wysokość zobowiązania pozwanego z umowy leasingu istniejącego w dacie uzupełnienia weksla. Weksel z k. 9 akt został wypełniony przez stronę powodową w dniu 16 listopada 2016 roku, a sposób w jaki go uzupełniono przedstawiony w zawiadomieniu o jego wypełnieniu i w tzw. rozliczeniu umowy nakazuje przyjąć, iż zdaniem strony powodowej w dniu 16 listopada 2016 roku zobowiązania M. G. z umowy leasingu nr (...) wynosiły kwotę 110 085,28zł. Pozwany kwestionował powyższe, powołując się na przekazanie powodowej spółce ciągnika rolniczego będącego przedmiotem umów leasingu i konieczność uwzględnienia korzyści stąd wynikających przy rozliczaniu umowy.

Trzeba zaznaczyć, iż zgodnie z art. 709<sup>15</sup> kc, w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązaniem umowy leasingu. Zakres odpowiedzialności korzystającego wynikający z powyższej regulacji był wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego i obecnie ugruntowane jest stanowisko, popierane przez tut. Sąd, iż świadczenia korzystającego przewidziane w art. 709<sup>15</sup> kc pełnią funkcję odszkodowania za szkodę poniesioną przez finansującego wskutek naruszenia przez korzystającego umowy leasingu, a więc wykładnia tego artykułu nie może być sprzeczna z zasadą wyrażoną w art. 361§2 kc, zgodnie z którą odszkodowanie nie może przenosić wartości szkody doznanej przez wierzyciela. Jak wskazywano w części wstępnej uzasadnienia, strony w umowie leasingu przewidziały, iż po wypowiedzeniu umowy korzystający zobowiązany miał być do zwrotu przedmiotu leasingu i poniesienia kosztów jego zwrotu oraz do zapłaty na rzecz powódki 1) wszystkich wymagalnych, a niezapłaconych należności wraz z odsetkami, 2) wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych rat leasingowych, pomniejszonych o dyskonto (w wysokości stopy oprocentowania z dnia wypowiedzenia z tytułu ich zapłaty przed terminem wynikającym z harmonogramu spłaty należności) i o cenę sprzedaży przedmiotu leasingu bez podatku Vat (w razie sprzedania przedmiotu leasingu przez (...) sp. z o.o.), 3) szacunkowej wartości przedmiotu leasingu, 4) kosztów odzyskania przedmiotu leasingu (w szczególności kosztów obsługi prawnej, kosztów opłat sądowych oraz kosztów windykacji), 5) wszelkich kwot wymaganych od korzystającego na podstawie umowy bądź przepisów prawa, powiększonych o podatek Vat. W ocenie Sądu cytowane uregulowanie umowne, przewidujące możliwość pomniejszenia zobowiązań korzystającego o ile finansujący sprzeda ów przedmiot o uzyskaną przez finansującego cenę sprzedaży bez podatku Vat, jest zgodne z art. 709<sup>15</sup> kc tylko wówczas, gdy finansujący dokona sprzedaży za cenę odpowiadającą rynkowej wartości przedmiotu. W innym przypadku doszłoby bowiem do nieuzasadnionego wzbogacenia powodowej spółki, jeśli doszłoby do odzyskania od korzystającego przedmiotu leasingu o określonej wartości, zbycia go po zaniżonej cenie i żądania od korzystającego zapłaty różnicy między rzeczywistą wartością tego przedmiotu a uzyskaną ceną.

W rozpoznawanej sprawie pozwany nie udowodnił jednak swoich twierdzeń, że powódka zbyła przedmiot leasingu po zaniżonej cenie i jaka była jego rzeczywista wartość rynkowa w dacie wydania go powódce. Na wniosek pozwanego postanowieniem z dnia 29 listopada 2017 roku Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości (k.116), jednakże – w następstwie zaniechania uiszczenia zaliczki na wydatki wiążące się ze sporządzeniem opinii – postanowieniem z dnia 8 stycznia 2018 roku dowód ten został pominięty na podstawie art. 130<sup>4</sup>§5 kpc (k.120). Z kolei ponowiony na rozprawie w dniu 11 maja 2018 roku ten sam wniosek dowodowy został oddalony jako spóźniony, gdyż zgodnie z art. 493§1 kpc twierdzenia o okolicznościach faktycznych i dowody pozwany powinien złożyć w zarzutach od nakazu zapłaty i nie zostały wykazane wyjątkowe okoliczności uzasadniające uwzględnienie spóźnionego wniosku dowodowego.

Strona powodowa, przedkładając notę rozliczeniową, rozliczenie umowy i zawiadomienie o uzupełnieniu weksła wykazała wysokość zobowiązania pozwanego wobec powoda z tytułu umowy leasingu, a więc i zasadność wpisania kwoty tego zobowiązania jako sumy wekslowej na wystawionym przez pozwanego wekslu in blanco mającym zabezpieczać wierzytelności z tej umowy. Wskazywany przez stronę powodową sposób obliczenia wysokości owych należności znajdował podstawy w postanowieniach zamieszczonych w punkcie 4.6, 5.10.5, 12.3 i 12.4 ogólnych warunków ubezpieczenia, a przedstawione obliczenia były poprawne pod względem rachunkowym, z uwzględnieniem iż po rozliczeniu umowy doszło do sprzedaży przedmiotu leasingu i „pomniejszenia” owych należności. Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 496 kpc, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 kpc, zasądzając od pozwanego, jako strony przegrywającej, na rzecz powódki koszty zastępstwa procesowego, których zapłata nie została nakazana w treści nakazu zapłaty, wysokość których ustalona została zgodnie z §2 pkt 6 i §3 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie.